

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí v Bratislave 22. februára 2012 v trestnej veci obžalovaného **JUDr. B. O. a spol. pre trestný čin sprenevery** podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. a/, písm. b/, ods. 5 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej Tr. zák.) a iné, o sťažnostiach obžalovaných JUDr. B. O. a M. H. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. októbra 2004, sp. zn. 1T 6/04, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 148 ods. 1 písm. c/ zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej Tr. por.) sťažnosti obžalovaných JUDr. B. O. a M. H. **sa z a m i e t a j ú .**

O d ô v o d n e n i e

Na Krajský súd v Prešove bola podaná dňa 10. septembra 2004 obžaloba, sp. zn. 1Kv 59/02, (v bode 1/) na Mgr. P. G., JUDr. M. H. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. a/, písm. b/, ods. 5 Tr. zák., na O. N., M. J., J. L., P. V., Ing. J. M., JUDr. B. O. a M. H. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. b/, ods. 5 Tr. zák., na Mgr. P. G., JUDr. M. H., O. N., M. J., J. L., JUDr. B. O. a M. H. pre trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 252 ods. 1 písm. a/, ods. 3, ods. 5 Tr. zák., (v bode 2/) na M. J. a O. N. pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. c/, písm. i/, písm. j/ Tr. zák., na J. L. pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. i/, písm. j/ Tr. zák., na V. A., Š. F. a D. G. pre trestný čin pozbavenia osobnej slobody spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 232 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., (v bode 3/) na O. N., M. J. a Ľ. S. pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. i/, písm. j/ Tr. zák., (v bode 4/) na O. N., M. J., F. B. a Ľ. S. pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. i/, písm. j/ Tr. zák., (v bode 5/) na Mgr. P. G. a JUDr. M. H. pre trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 255 ods. 1, ods. 3 Tr. zák. a (v bode 6/) na J. L. pre trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je to tam uvedené.

Krajský súd v Prešove na neverejnom zasadnutí uznesením zo 14. októbra 2004, sp. zn. 1T 6/04, po predbežnom prejednaní obžaloby rozhodol pod bodom I. tak, že podľa § 188 ods. 1 písm. a/ Tr. por., s poukazom na § 15a ods. 2 písm. c/ Tr. por., trestnú vec proti Mgr. P. G. a spol. pre trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. a/, písm. b/, ods. 5 Tr. zák. postúpil na prejednanie Špeciálnemu súdu ako súdu vecne príslušnému a pod bodom II. tak, že podľa § 192 Tr. por. naďalej ponechal vo väzbe O. N., M. J., J. L., V. A., F. B., Ľ. S. z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, ods. 2 Tr. por. a Š. F. a D. G. z dôvodov uvedených v § 67 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por.

Krajský súd svoje rozhodnutie pod bodom I. odôvodnil tým, že konanie Mgr. P. G. a spol. pod bodmi 1/ a 2/ podanej obžaloby malo byť okrem vyššie uvedenej právnej kvalifikácie právne posúdené aj ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. a keďže na prejednanie obzvlášť závažných trestných činov spáchaných v spojení so zločineckou skupinou je príslušný podľa § 15a ods. 2 písm. c/ Tr. por. v prvom stupni Špeciálny súd, postúpil predmetnú trestnú vec na prejednanie a rozhodnutie podľa § 188 ods. 1 písm. a/ Tr. por. tomuto súdu ako vecne príslušnému.

Rozhodnutie pod bodom II. odôvodnil tým, že dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/, ods. 2 Tr. por. u N., J., L., A., B. a S. a podľa § 67 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. u F. a G. naďalej trvajú.

Proti bodu I. vyššie zmieneného uznesenia podali v zákonom stanovenej lehote sťažnosť obaja obžalovaní JUDr. B. O. a M. H., a to prostredníctvom svojich obhajcov.

JUDr. B. D. ako obhajca JUDr. B. O. a M. H. v sťažnosti uviedol, že nie je možné skutky v bodoch 1/ a 2/ obžaloby právne kvalifikovať ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák., a teda nie je v predmetnej veci ani založená právomoc Špecializovaného trestného súdu vo veci konať, pričom v dôvodoch svojej námietky poukázal na sťažnosť, ktorú podala proti tomuto uzneseniu v bode I. Krajská prokuratúra v Trenčíne zo 16. novembra 2004, s ktorou sa plne stotožňuje.

Ďalej namietal, že doposiaľ nebolo rozhodnuté o časti sťažnosti prokurátora zo dňa 16. novembra 2004 proti výroku v bode 1/ napadnutého uznesenia Krajského súdu v Prešove. Poukázal aj na rozhodnutie Špeciálneho súdu vo vylúčenej veci z pôvodného konania pre časť skutkov M. J. a spol. pod sp. zn. PK-1Tš 1/05, kde tento sám uviedol, že v predmetnej veci

nejde o naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu podľa § 185a ods. 1 Tr. zák., ktorý bol potvrdený uznesením Najvyššieho súdu, sp. zn. 1 Toš 45/2006, zo dňa 7. decembra 2006. Taktiež poukázal aj na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu č. 13 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 2/2008, z ktorého, podľa jeho názoru, vyplýva, že je na konanie v predmetnej trestnej veci jednoznačne vecne príslušný Krajský súd v Prešove. Navrhol preto z vyššie uvedených dôvodov, aby Najvyšší súd napadnuté uznesenie podľa § 149 ods. 1 Tr. por. zrušil ako zmätočné a nezákonné.

Obhajkyňa JUDr. B. O., JUDr. I. S., v sťažnosti proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove uviedla, že jej malo byť uznesenie doručené súdom, ktorý rozhodnutie vydal, teda Krajským súdom v Prešove a nie Špecializovaným trestným súdom, pretože tento na to nemá právomoc.

Rovnako aj táto obhajkyňa poukázala na publikované stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu č. 13 spomínané vyššie, pričom podľa jej názoru Krajský súd v Prešove nepostupoval dôsledne v zmysle § 454a a § 454aa Tr. por., a teda nedošlo k právoplatnému postúpeniu predmetnej trestnej veci na Špeciálny súd; navrhla preto, aby Najvyšší súd rozhodol, že v predmetnej trestnej veci je vecne príslušný v prvom stupni Krajský súd v Prešove.

Tieto sťažnosti boli doplnené ďalšími dvoma podaniami (23. januára 2012 JUDr. S., 9. februára 2012 JUDr. D.), v ktorých obaja obhajcovia v podstate zhodne uvádzajú, že žiadajú Najvyšší súd, aby si vyžiadal od Špecializovaného trestného súdu v Pezinku celý spis a nie len jeho časti, aby mohol zistiť, že predkladacia správa Špecializovaného trestného súdu je nepravdivá a zavádzajúca. Preskúmaním kompletného spisu, podľa ich názoru, budú jednoznačne preukázané procesné pochybenia ohľadne doručovania sťažnosťami napadnutého uznesenia obžalovaným JUDr. O. a H., z čoho bude možné zistiť, že nimi podané sťažnosti proti predmetnému uzneseniu boli podané v zákonnej lehote.

Na základe podaných sťažností Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 147 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia mohli podať sťažnosti a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia, pričom zistil, že sťažnosti obžalovaných JUDr. B. O. a M. H. nie sú dôvodné.

Vo vzťahu k námietke obžalovaných, že nie je možné skutky v bodoch 1/ a 2/ obžaloby právne kvalifikovať ako trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. Najvyšší súd konštatuje, že súd nie je viazaný právnou kvalifikáciou skutkov uvedených v obžalobe (ako ich kvalifikoval prokurátor). Odchýlne právne posúdenie skutku samo o sebe nie je ani v rozpore s obžalovacou zásadou.

V zmysle § 188 ods. 1 písm. a/ Tr. por. po predbežnom prejednaní obžaloby súd postúpi vec príslušnému súdu, ak nie je sám na jej prejednanie príslušný.

Nie je preto v rozpore so zákonom taký postup súdu, keď pri predbežnom prejednaní obžaloby dospeje k záveru, že skutok v obžalobe je potrebné inak právne kvalifikovať a súčasne pri zmenenej právnej kvalifikácii dospeje k záveru, že nie je vecne príslušný na prejednanie danej veci, a preto postúpi vec v zmysle § 188 ods. 1 Tr. por. vecne príslušnému súdu.

V tejto súvislosti možno súhlasiť s argumentáciou uvedenou v rozhodnutí, sp. zn. 4To 101/04, že nie je možné pri vyhodnocovaní dôkazných prostriedkov odôvodňujúcich podanie obžaloby robiť nezvratné závery o skutkových zisteniach a ich právnej kvalifikácii. Správnosť týchto záverov sa preveruje v konaní pred súdom na hlavnom pojednávaní po vykonaní a vyhodnotení všetkých zabezpečených dôkazov pri dodržaní základných zásad trestného konania. Možnosť právneho posúdenia skutkov v bodoch 1/ a 2/ obžaloby aj ako trestného činu založenia zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. por. pritom nie je absolútne vylúčená.

Podľa § 15a ods. 2 písm. c/ Tr. por. právomoci Špeciálneho súdu podliehajú aj iné osoby pre obzvlášť závažné trestné činy (§ 41 ods. 2 Tr. zák.) spáchané v spojení s organizovanou skupinou (§ 89 ods. 26 Tr. zák.) pôsobiacou vo viacerých štátoch, zločineckou skupinou (§ 89 ods. 27 Tr. zák.) alebo teroristickou skupinou (§ 89 ods. 28 Tr. zák.).

Podľa § 89 ods. 27 Tr. zák. zločineckou skupinou sa rozumie dlhší čas trvajúce zoskupenie najmenej troch osôb na účely páchania trestnej činnosti s cieľom

- a/ dosiahnuť zisk, alebo
- b/ preniknúť do orgánov verejnej moci, a tak získať nad nimi kontrolu alebo uplatniť svoj vplyv, aby sa zakryla alebo legalizovala ich trestná činnosť, alebo
- c/ preniknúť do orgánov podnikateľských alebo nepodnikateľských subjektov, a tak získať nad nimi kontrolu alebo uplatniť svoj vplyv, aby sa zakryla alebo legalizovala ich trestná činnosť alebo príjmy z nej,

ktoré sa vyznačuje vysokým stupňom deľby práce medzi jednotlivými členmi zločineckej skupiny v rámci jej vnútorného organizačného usporiadania.

Keďže vyhlásením nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej SR) z 20. mája 2009, č.k. PL. ÚS 17/08-238, v Zbierke zákonov Slovenskej republiky zákon č. 458/2003 Z.z. a súvisiace právne predpisy stratili účinnosť, bolo potrebné zabezpečiť kontinuitu rozhodovacej činnosti Špeciálneho súdu, čo bolo vykonané zákonom č. 291/2009 Z.z., ktorý zriadil Špecializovaný trestný súd s účinnosťou odo dňa vyhlásenia predmetného nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, t.j. od 17. júla 2009. V predmetnej veci preto v súčasnosti v trestnom konaní pokračuje Špecializovaný trestný súd v Pezinku ako súd vecne príslušný.

K námietke, že doposiaľ nebolo rozhodnuté o časti sťažnosti prokurátora zo dňa 16. novembra 2004 proti výroku v bode 1/ napadnutého uznesenia Krajského súdu v Prešove Najvyšší súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu, sp. zn. 1 Toš 45/2006, zo dňa 7. decembra 2006, ktorý sa už s touto námietkou argumentačne vecne vysporiadal a v ktorom sa uvádza, že nakoľko bola sťažnosť prokurátora dôvodná len vo vzťahu k výroku pod bodom II. rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, Najvyšší súd rozhodol pod bodom I. tak, že proti výroku o postúpení veci zamietol sťažnosť iba obvineného Ing. J. M., (ktorý rovnako proti tomuto výroku podal sťažnosť) a pod bodom II. tak, že tento výrok v určitej časti zrušil a v určitej časti ponechal nedotknutý, vychádzajúc pritom z princípu oddeliteľnosti jednotlivých výrokov uznesenia (§ 149 ods. 3 Tr. por.), pričom týmto postupom tak rozhodol aj o sťažnosti prokurátora proti výroku o postúpení veci. Tento postup Najvyššieho súdu bol v súlade so zákonom. V opačnom prípade by potom Najvyšší súd musel na podklade jednej sťažnosti prokurátora túto jednak zamietnuť ako nedôvodnú a jednak zrušiť napadnuté uznesenie v dôsledku sťažnosti prokurátora, ktorá bola dôvodná, čo by nebolo v súlade nielen so zákonom, ale ani s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

K námietke, že súd prvého stupňa sám rozhodol vo vylúčenej veci, že nie je príslušný treba uviesť, že vecná príslušnosť tohto súdu bola založená dňa 14. októbra 2004, resp. 19. januára 2005, kedy Najvyšší súd svojim rozhodnutím potvrdil, že postúpenie veci Krajským súdom v Prešove bolo v súlade so zákonom. Záver, či v ďalšom štádiu trestného konania aj dôjde k preukázaniu oprávnenosti sťažovania za tento skutok, nie je v tomto štádiu relevantný a nemožno na základe tohto výsledku vysloviť rezultát o tom, že by vo veci rozhodoval vecne nepríslušný súd. Ako už vtedy konštatoval Najvyšší súd, nebolo možné posúdenie konania ako trestného činu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. vylúčiť, pričom až ďalším dokazovaním a konaním bude možné túto skutočnosť potvrdiť alebo vyvrátiť. To však nič nemení na fakte, že v tejto časti trestného konania pre skutky uvedené v obžalobe a pre tých obvinených, voči ktorým sa toto konanie vedie, je vecne príslušný na rozhodnutie Špecializovaný trestný súd ako súd, ktorý kontinuálne pokračuje v činnosti Špeciálneho súdu.

Najvyšší súd považuje za potrebné tiež uviesť, že uznesením Najvyššieho súdu zo dňa 19. januára 2005, sp. zn. 4 To 101/2004, bolo rozhodnuté aj o výroku v bode I. uznesenia Krajského súdu v Prešove v podstate vo vzťahu ku všetkým obžalovaným. Aj keď v súčasnosti nie je možné zo spisu zabezpečiť písomné potvrdenie o doručení písomnosti (doručenku) obhajcovi JUDr. D., ktorý v tom čase obhajoval obžalovaných JUDr. B. O. a M. H., táto skutočnosť nič nemení na veci, že bolo (aj keď v podstate predčasne) rozhodnuté tiež o ich sťažnostiach. Dodatočným doručením rozhodnutia Krajského súdu v Prešove (pričom nie je dôležité, ktorý súd ho doručoval) dostali obžalovaní JUDr. B. O. a M. H. možnosť podať proti nemu opravný prostriedok, avšak len teoretickú, keďže o ich sťažnostiach bolo v podstate rozhodnuté už 19. januára 2005, pričom už vtedy Najvyšší súd v zmysle § 147 ods. 1 Tr. por. preskúmal všetky výroky, proti ktorým sťažovatelia mohli podať sťažnosť, ako i konanie im predchádzajúce a dospel k záveru, že v tejto časti sťažnosť nie je dôvodná pri tých istých námietkach.

Právo podať proti rozhodnutiu súdu riadny opravný prostriedok je subjektívnym právom oprávneného, ktoré mu patrí podľa zákona v prípadoch, kde to zákon pripúšťa. Rozhodnutie, ktoré bolo napadnuté opravným prostriedkom, o ktorom bolo rozhodnuté, sa stáva právoplatným; je potrebné pritom rozlišovať medzi relatívnou a absolútnou právoplatnosťou. Vo vzťahu k oprávneným osobám, ktoré nevyužili právo podať opravný prostriedok, nastáva relatívna právoplatnosť rozhodnutia, avšak len v prípade, ak niektorá z oprávnených osôb podala proti tomuto výroku rozhodnutia opravný prostriedok.

Po rozhodnutí o ňom nastáva absolútna právoplatnosť rozhodnutia. Tak je tomu aj v prípade, kedy síce obžalovaní JUDr. B. O. a M. H. nepodali opravný prostriedok (resp. podali tento až neskôr z dôvodov neskoršieho doručenia rozhodnutia), ale už predtým bolo o tomto výroku uznesenia rozhodnuté na podklade sťažnosti Ing. M., pričom išlo v podstate o totožné námietky, s ktorými sa už súd vysporiadal.

K námietke obžalovaných, že vecná príslušnosť Krajského súdu v Prešove na konanie v predmetnej veci vyplýva aj zo stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu č. 13, je potrebné uviesť, že túto nie je možné akceptovať. V zmysle tohto stanoviska je vo veciach, v ktorých bola pôvodne podaná obžaloba na krajský súd pred 1. septembrom 2004 a súčasne do 1. septembra 2004 v nich nebolo týmto súdom nariadené hlavné pojednávanie, a ak v čase od 1. septembra 2004 do 15. apríla 2005 nedošlo podľa prechodného ustanovenia § 454a Tr. por. účinného od 1. septembra 2004 k postúpeniu veci Špeciálnemu súdu, je na konanie vecne príslušný krajský súd, lebo prechodné ustanovenie § 454aa Tr. por. účinného od 15. apríla 2005 opätovne založilo vecnú príslušnosť krajského súdu, keďže účelom ustanovenia § 454aa Tr. por. bolo s účinnosťou od 15. apríla 2005 obnoviť právny stav pred 1. septembrom 2004.

V predmetnej veci bola obžaloba na Krajský súd podaná Krajským prokurátorom v Trenčíne dňa 10. septembra 2004, teda v čase po 1. septembri 2004, kedy už boli účinné ustanovenia o vecnej príslušnosti Špeciálneho súdu. Nemožno potom na daný prípad aplikovať ustanovenia § 454a a § 454aa Tr. por., keďže v tomto čase Krajský súd v Prešove pri predbežnom posudzovaní skutku uvedeného v obžalobe, tento právne kvalifikoval aj ako trestný čin podľa § 185a Tr. zák. zakladajúci vecnú príslušnosť už vtedy existujúceho Špeciálneho súdu, čo konečne potvrdil aj Najvyšší súd svojím rozhodnutím zo dňa 19. januára 2005. Z tohto pohľadu už následne nebolo rozhodujúce, či došlo k nariadeniu hlavného pojednávania Špeciálnym súdom do 15. apríla 2005, kedy nadobudlo účinnosť ustanovenie § 454aa Tr. por., lebo už príslušnosť súdu bola určená zákonom, keďže obžaloba bola podaná po 1. septembri 2004 a krajský súd kvalifikoval skutok aj ako trestný čin podľa § 185a Tr. zák.

Na záver je potrebné ešte dodať, že v predmetnej veci sa konalo hlavné pojednávanie naposledy 1. júna 2010, kedy bolo hlavné pojednávanie odročené na neurčito. Tieto dlhé odstupky medzi jednotlivými hlavnými pojednávaniami sú spôsobené najmä konaním obžalovaných, ktorí sa snažia rôznym spôsobom vytvárať prekážky pre plynulý priebeh

trestného konania, aby tak zrejme oddialili meritórne rozhodnutie súdu v danej veci. Najvyšší súd toto konanie síce posudzuje ako legálne, ale vo všeobecnosti veľmi subjektívne motivované;

Na základe vyššie uvedených skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.

V Bratislave 22. februára 2012

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová